

юридичному або формальному значенні першого поняття та враховуючи ту чи іншу правову сім'ю. Важливим є те, що не варто розглядати поняття «джерело права» лише з одного боку, оскільки воно є достатньо широким. Що стосується співвідношення джерела та форми права, то якраз таки розглядаючи джерело права у юридичному, або як ще називають формальному, розумінні воно є самою формою права, проте не всюди, а в залежності від офіційно визнаних тією чи іншою державою форм права. Ця особливість викликана існуванням різних правових сімей (романо-германська, англосаксонська, релігійна, традиційна, соціалістична чи змішана).

ЛІТЕРАТУРА

1. Дрішлюк А. І. Поняття джерела права та його форми. Юридичний науковий електронний журнал. 2014 № 1. С. 15-19.
2. Загальна теорія держави і права. За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.
3. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
4. Шершеневич Г. Ф. Общая теория права: Выпуск первый. Издание Бр. Башмаковых. Москва, 1912. 814 с.
5. Алексеев С. С. Право: азбука – теория – философия: опыт комплексного исследования. Москва: Статут, 1999. 712 с.

УДК 61:34:351.74:355.01

ЩОДО ПИТАННЯ НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРАЦІВНИКАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Козинець Олена Гаврилівна,
завідувач кафедри правоохоронної діяльності та
загальноправових дисциплін,
юридичного факультету
Навчально-наукового інституту
права і соціальних технологій
Національного університету
«Чернігівська політехніка»,
кандидат історичних наук, доцент
elena_8067@ukr.net

Ромашенко Катерина Юріївна
студентка групи ПД-201
юридичного факультету
Навчально-наукового інституту
права і соціальних технологій
Національного університету
«Чернігівська політехніка»
katia2020zno@gmail.com

Від 24 лютого 2022 р. наша держава потерпає від агресивного повномасштабного воєнного вторгнення РФ, яка зазіхає не тільки на суверенітет та незалежність нашої держави, але й руйнує інфраструктуру держави і найголовніше – становить пряму загрозу життю та здоров'ю громадян.

Оскільки наша держава знаходиться у воєнному стані, то набувають значення зовсім інші вміння та навички ніж ті, що ми зазвичай використовуємо в повсякденному мирному житті. Серед них – вміння своєчасно та якісно надати домедичну допомогу.

У зв'язку з цим надзвичайно гостро постає питання надання такої допомоги працівниками поліції. Національна поліція України є центральним правоохоронним органом держави, який відповідно ЗУ «Про Національну поліцію», служить суспільству шляхом забезпечення та охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку [1]. Правоохоронні органи, в першу чергу, Національна поліція серед основоположних завдань, має необхідність вживати заходи, що спрямовані на усунення загроз життю та здоров'ю осіб, зокрема, надавати невідкладну (домедичну) допомогу особі, яка внаслідок правопорушень, нещасних випадків або особі, котра опинилася в безпорадному стані чи постраждала в результаті застосування до неї примусу (ст. 18, 23, 43 ЗУ «Про національну поліцію»). Положення описаних статей віддзеркалює вимогу ст. 12 ЗУ «Про екстрену медичну допомогу», відповідно до якої особами, що мають обов'язок надавати домедичну допомогу людині у невідкладному стані, є зокрема, працівники поліції, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти практичними навичками надання такої допомоги [2].

Навички з домедичної підготовки поліцейські можуть одержати під час навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, проходження первинної професійної та службової підготовки, яка містить в собі комплекс заходів, спрямованих на вивчення та закріплення необхідних умінь та навичок [3, с. 25]. Слід додати, що кожен поліцейський незалежно від того, коли він ознайомлювався та вивчав курс із надання домедичної допомоги, може в будь-якій дозвільній формі, поновлювати ці навички, наприклад, через інформацію у мережі Інтернет, де є велика кількість відео-лекцій, порад, курсів, які стануть у нагоді, особливо у воєнний час. Також, потрібно враховувати той факт, що наразі багато цивільних осіб, залучено до підрозділів територіальної оборони, які мають за необхідне ознайомитись з первинними навичками надання домедичної допомоги постраждалим особам [4, с. 8]. З необхідною інформацією можна ознайомитись з відповідними порядками МОЗ України надання домедичної допомоги при невідкладному стані – Наказ № 398 від 16.06.2014 року «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах» [5].

Після проходження навчання, працівники поліції, повинні володіти переліком відповідних навичок, з надання домедичної допомоги в екстремальних ситуаціях, особливо під час дії воєнного стану, так як поранених осіб, на жаль, дуже велика кількість.

До переліку практичних навичок входить:

- 1) визначення симптомів респіраторної, а також, серцевої зупинки;
- 2) штучне дихання;
- 3) непрямий масаж серця;
- 4) основи підтримки життєдіяльності людини;
- 5) видалення сторонніх предметів при обструкції дихальних шляхів;
- 6) накладання транспортних шин;
- 7) техніки накладання джгута та пов'язки на рану;
- 8) перша допомога при опіках;
- 9) основні прийоми рятування на воді;
- 10) дотримання заходів безпеки під час роботи в небезпечних місцях [6, с. 48].

Ненадання без поважної причини, поліцейським, першої домедичної допомоги, буде наставати кримінальна, дисциплінарна, адміністративна та цивільно-правова відповідальність. Тому працівники Національної поліції мають обов'язок надавати таку допомогу постраждалим особам, особливо в умовах воєнного часу, коли життя та здоров'я людини перебуває під великою небезпекою.

Таким чином, у наш час питання надання домедичної допомоги працівниками Національної поліції України є дуже актуальним. Адже працівники поліції мають обов'язок не тільки захистити особу від неправомірного втручання, а й врятувати їй життя та зберегти здоров'я. Тому практичні навички з надання домедичної допомоги працівниками поліції мають бути засвоєні, як на навчальному, так і службовому рівнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 13.06. 2022).
2. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 5 липня 2012 року. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text> (дата звернення: 13.06. 2022)
3. Безрідна Н. О., Мислива О. О. Надання домедичної допомоги поліцейським. *Наукові проблеми запровадження правового режиму воєнного стану в Україні: сучасний вимір: матеріали науково-практичного онлайн-заходу*. Одеса: ОДУВС, 2022. С. 24-25.
4. Ананійчук Б. О. Значення домедичної підготовки поліцейських під час воєнного стану. *Наукові проблеми запровадження правового режиму воєнного стану в Україні: сучасний вимір: матеріали науково-практичного онлайн-заходу*. Одеса: ОДУВС, 2022. С. 8-9.
5. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.06.2014 р. № 398. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#Text> (дата звернення 14.06.2022) .
6. Ташматов В. А. Надання домедичної допомоги поліцією України. *Протидія злочинності: проблема практики та науково-методичне забезпечення*. 2017. № 3. С. 48-50.

УДК 340.12

НОРМИ ПРАВА В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ НОРМ

Козинець Олена Гаврилівна,
завідувач кафедри правоохоронної діяльності та
загальноправових дисциплін,
юридичного факультету
Навчально-наукового інституту
права і соціальних технологій
Національного університету
«Чернігівська політехніка»,
кандидат історичних наук, доцент
elena_8067@ukr.net

Рябус Лілія Сергіївна,
студентка групи КЮ-212
юридичного факультету
Навчально-наукового інституту
права і соціальних технологій
Національного університету
«Чернігівська політехніка»
liliaryabus2101@gmail.com

Розвиток сучасної цивілізації призвів до формування та функціонування взаємопов'язаної системи норм. Загальна динамічна система соціальних норм є необхідною умовою суспільства, засобом соціального управління, організації та функціонування держави, забезпечує координацію і взаємодію людей, реалізацію прав та інтересів людей.

Система засобів соціального впливу відображає рівень соціально-економічного, суспільно-політичного та духовного розвитку, а також історію країни та національні особливості, характер державної влади, якість життя. Норми, що регулюють суспільні відносини, відображають і конкретизують вплив об'єктивних закономірностей, тенденцій суспільного розвитку, історично зумовлених закономірностей [1, с. 3].

Розглядаючи норму права, слід сказати, що вона є первинною «коміркою» правової матерії. Саме через свої норми закон встановлює різні способи примусової, забороненої чи